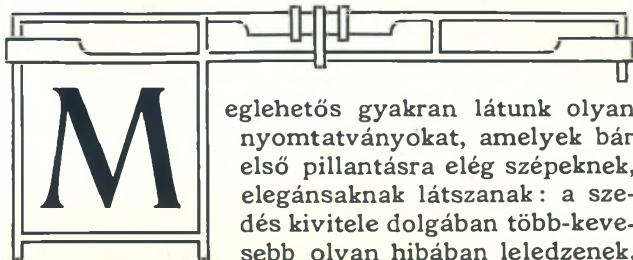

EGY ÉS MÁΣ A MI MINDEN- NAPOS MUNKÁINKRÓL

Meglehetőς gyakran látunk olyan nyomtatványokat, amelyek bár első pillantásra elég szépeknek, elegánsaknak látszanak: a szedés kivitele dolgában több-kevesebb olyan hibában leledzenek, amit iskolázott technikájú s fejlett ízléssel bíró szedőnek nem lett volna szabad elkövetnie.

S ezért, ha az ilyes nyomtatvány futólagos megtekintésre talán tetszik is egyik-másikunknak s bizonyos meglegedettséggel tölt el bennünket, behatóbb megszemlélés után ez a meglegedettség rendszerint megütődésnek, vagy éppenséggel bosszankodásnak ád helyet, a szerint, hogy minő a temperamentumunk.

Talán nem árt, ha egynémely ilyes dologra itt is fölhívjuk a nyomdászvilág figyelmét. Hiszen példákból tanul az ember legtöbbet. A mai világban a szabályok magolása helyett úgyis jobban tesszük, ha szemléleti úton igyekszünk szakismerteteinket öregbíteni.

Kezdjük egy különben elég csinos levélfejszedéssel, amely kétszínű nyomtatásban látott nemrégiben napvilágot. Nem volt annak semmi hibája, leszámítva a szövegelrendezés itt bemutatott nyugtalan voltát:

MENYASSZONYI KELENGYÉK
KALAP-UJDONSÁGOK
NŐI FELÖLTŐK
NŐI DIVATÁRÚK
SELYEM-SZÖVETEK

Okvetlenül arra gondolunk e példa látásakor, hogy mily csunyak az itt alkalmazott sortöltők s mennyire megbontják a szedés négyszögét, a helyett, hogy éppen az ellenkező hatást idéznék elő. Pedig milyen könnyű dolog lett volna a bajon segíteni. Mindössze, hogy jobban meg kellett volna a sortöltőket választani, úgy hogy színezet dol-

gában megegyezzenek a sorral s aztán megfelelő vastagságú léniákat rakni a sorok alá. Például talán így:

MENYASSZONYI KELENGYÉK
KALAP-UJDONSÁGOK ☽☽☽☽
NŐI FELÖLTŐK ☽☽☽☽☽☽☽
NŐI DIVATÁRÚK ☽☽☽☽☽☽☽
SELYEM-SZÖVETEK ☽☽☽☽☽

Különben nemcsak az első példában bemutatott módon lesz szedésünk nyugtalan hatásúvá. Mentől több betűfajta keverünk össze valamely nyomtatványon, rendszerint annál zavartabb s annál nehezebben áttekinthető az. Ezt a nyugtalan hatást már egyes sorokon is észrevehetjük, mihelyt két-féle betűfajta — ha csak színezet dolgában eltérőket is — használunk föl. Íme itt a példa:

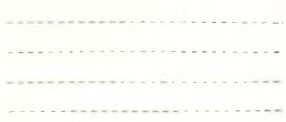
Raktárak: Budapest és Berlin
Különlegesség: Angol illatszer

Ugyan ki volna megelégedve az ilyen sorokkal?! Pedig különösen hirdetésekben, cégkártyákon stb. csak úgy hemzseg az e fajta konstrukciójú rossz sor, jóllehet mennyivel nyugodtabb hatást érhetünk el, ha egyetlen betűfajtaból szedjük az egészet. Például emígy:

Raktárak: Budapest és Berlin
Különlegesség: Angol illatszer

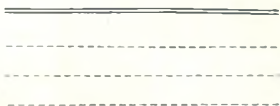
Táblázatos szedésnél rendszeren léniával választjuk el a táblázat fejét a lábától; komplikáltabb fejek szedésekor azonban sokszor jókora bajlódást okoz nekünk az, hogy a fej egyes mezőit elválasztó vonalak a láb vonalaival sehogy sem akarnak összevágni. Például:

Kelt	Tárgy	Ár		Összeg	
		k	r	k	l

Ilyen esetben bőséges tapasztalás alapján azt ajánlhatom, hogy a táblázat fejének vonalát a láb vonalával egy léniából vegyük s a fejet a lábtól elválasztó vízszintes vonalat vegyük föl inkább a harántvonalak szedésébe. Így ni:

Kelt	Tárgy	Ár		Összeg	
		K	f	K	f

Ezzel az igen egyszerű szedési móddal sokszor jókora babramunkát takaríthatunk meg.

A levélboríték szedése dolgában bajos volna határozott szabályokat fölállítani, már csak azért sem, mert jobbára minta után kell dolgoznunk.

A kereskedői világ mostani levélborítékai között jóval kevesebb a modern szedéstechnikával készült boríték, mint az olyan, amelyet a régi szedési módszer alapján csinált a szedője. Az utóbbiak között pedig akad akárhány afféle háromsoros borítékcím, amelynél a szedő világért sem mert eltérni az adott mintától, illetőleg kéziratától s otromba hibákat azon módon másolt le, ahogyan azt a mintán látta. Hogy csak egyetlen példát említsek: olyan esetben, ha a levélboríték három sora fokozatosan keskenyedik: sokan még alája csapják az obligát elválasztó vonalat is, így ni:

FENYVESI EDE ÉS FIAI
BORNAGYKERESKEDŐK
BUDAFOK

Mennyire egyszerű már most az alanti példa és mennyire enyhíti a két sortöltő vonal a sorok lépcsőzetes esése okozta kellemetlen hatást:

FENYVESI EDE ÉS FIAI
BORNAGYKERESKEDŐK
◀ ————— **BUDAFOK** ————— ▶

Százával találhattam volna még ilyen kisebb-nagyobb szedéstechnikai hibákat a nyomtatványainkban, de talán elég lesz mostanra e néhány példa is.

SPITZ ADOLF.